

יום ההוקרה - לכיתות ט - יב

מוקירים ומגבירים מודעות!

לומדים מהי גבורה ומקבלים השראה¹

מטרות:

1. התלמידים יתוודעו ליום ההוקרה לפצועי צה"ל ונפגעי פעולות האיבה
2. התלמידים יבינו את החשיבות של מתן כבוד לפצועים אלו על פועלם למען החברה
3. התלמידים ידונו במשמעותה של גבורה ויבינו שגבורה נובעת מאהבת הזולת והינה המוכנות להתמסר לאידאל גם אם הדבר דורש הקרבה. (כח פיזי אינו גבורה)
4. התלמידים יכירו שהפצועים נדרשים להמשיך ולהיות גיבורים מידי יום ביומו כדי להתמודד עם שגרת החיים ובחובתנו כחברה וכיחידים לתמוך בהם
5. התלמידים יפנימו את המסרים הנלמדים מתוך המפגש עם גבורתם של הפצועים - ויקחו מסרים אלו אל חיי היום יום, בהתמודדות עם קשיים, בנתינה למען החברה ועוד
6. התלמידים יפתחו רגש של הזדהות עם הפצועים ויחפשו דרכים לתמוך בהם ולעורר את המודעות לצרכיהם

עזרים: פתקים ריקים לחלוקה, טקסט מצולם של יצחק שדה, תמונה של אדם בכסא גלגלים, סרטונים, כרטיסיות לעבודה בקבוצות.

מהלך הפעילות:

פתיחה - יום ההוקרה:

1. נפתח ונאמר שבקרוב יחול יום ההוקרה. נשאל: מדוע לדעתכם קבעו את היום הזה כיום רשמי במדינת ישראל?
2. נסביר לתלמידים שכעת נבדוק מה אנחנו יודעים ועד כמה אנו מודעים ליום ההוקרה ולפצועי מערכות ישראל ופעולות האיבה.

מעגל זוגות:

- נחלק את התלמידים לשתי קבוצות שיושבות בשני מעגלים, פנימי וחיצוני, האחד מול השני. בכל פעם נשאל שאלה וכל זוג תלמידים היושבים זה מול זה צריכים לענות או לשער את התשובה. לאחר שענו, ניידע את התלמידים בתשובה הנכונה. כעת על המעגל החיצוני לזוז כסא אחד לימין לשם יצירת זוגות חדשים אותם נשאל את השאלה הבאה.
- מתי חל יום ההוקרה?
  - מדוע נקבע דווקא ליום זה?
  - כמה פצועים ישנם כיום במדינה?
  - שמות של מלחמות/ מבצעים שהיו - באיזו שנה התרחשו? (צוק איתן, עופרת יצוקה, חומת מגן, מלחמת שלום הגליל, מלחמת לבנון השנייה, ששת הימים, יום כיפור וכו') מה היתה מטרת המבצע? (להגן על תושבי הדרום/הצפון/על כלל המדינה)
  - מהו בית הלוחם?
  - מיהו נעם גרשוני שהדליק משואה בטקס יום העצמאות 2018?
  - בסיום המעגל, כשתגיע העת לזוג האחרון, נסביר שאת השאלה האחרונה נשאל עוד מעט ונבקש מהתלמידים להישאר בקרבת בן/בת הזוג האחרון.
- * כתחליף למעגל הזוגות או כהרחבה - ניתן להראות לתלמידים סרטון סקר² שנערך בימים האחרונים בנושא המודעות הציבורית ליום ההוקרה לפצועי צה"ל ונפגעי פעולות האיבה.

1 כתיבה: נעמה מאור. עריכה: נועה גמרסני
2 מצ"ב באתר

3. נסכם ונאמר- יום ההוקרה הינו יום חשוב במדינת ישראל. רבים מאיתנו אינם מודעים אליו ולא מכירים את הנתונים העומדים מאחוריו. אם כך- עולה החשיבות וההכרח לעסוק מידי שנה בנושא זה לעומק.

4. מהו יום ההוקרה?

ישנם במדינת ישראל 70000 פצועים מן המלחמות, המבצעים, השרות הצה"לי ומפעולות איבה שונות. לפני 5 שנים הוחלט להפוך את יום יז בכסלו- שהינו התאריך העברי של כט' בנובמבר (היום בו נערכה ההצבעה באו"ם על הקמת מדינת ישראל) ליום הוקרה לכל הגיבורים הללו. יום ההוקרה הוא יום שבו אנחנו נקראים לראות את הפצועים עין בעין, לחשוב עליהם (לכל הפחות יום אחד בשנה), ולכבד אותם - בזכות מה שהקריבו למען המדינה ובזכות ההתמודדות היומיומית שלהם. יום ההוקרה הוא יום שבו, מתוך מפגש עם הסיפורים והדמויות, אנו מתמלאים השראה ותובנות, מתחזקים ומתגדלים- ומנסים לקחת מעט מגבורתם גם לחיינו אנו ולעולם הערכים שבנו.

מיהו גיבור? מהי גבורה?

5. נכתוב את המילה גיבור על הלוח, נבקש מהתלמידים להעלות אסוציאציות סביב המילה גיבור ונרשום אותן סביב למילה.

בעזרת התלמידים נמיין את המילים שרשמנו לקבוצות: מילים שקשורות לכוחות פיזיים, מילים שקשורות לכוחות נפשיים, לצורה חיצונית, למטרת המעשה וכו'.

6. כעת, נחלק לכל זוג תלמידים דף ריק ונבקש מהם לדון בזוגות מה המילה ההפוכה ל"גיבור". את המילה שבחרו יכתבו בגדול על הדף וירימו לעיני שאר התלמידים. נזמין נציגים לדעות השונות להסביר את עמדתם.

7. לימוד טקסט

כהעשרה לדיון או כסיכום (בכפוף להתפתחות הדיון) נחלק לתלמידים טקסט שכתב יצחק שדה.

(נספח 1- מהי גבורה) כל זוג תלמידים יקרא את הטקסט וידון בשאלות הבאות:

- כתבו הגדרה מילונית למילה 'גיבור' על פי הקטע.

- "לא הפחדנות היא היפוכה של הגבורה אלא האנוכיות" - האם אתם מסכימים עם הנאמר?

- חשבו על דוגמאות נוספות לאנשים גיבורים.

- האם לדעתכם יש קשר בין גבורה לבין התגברות? אם כן, מהו?

(* יצחק שדה - (1890-1952), ממפקדי ארגון "ההגנה", מפקדו הראשון של הפלמ"ח וממקימו,

ממניחי היסוד לצה"ל ובעל דרגת אלוף. מחנך וסופר יהודי)

בסיום, נבקש מהתלמידים לקרוא את ההגדרות שנתנו למילה 'גיבור' ולחוות את דעתם על דבריו של יצחק שדה.

8. נסכם, שגבורה, בראש ובראשונה נובעת מכוחות נפש ולא מכוחות פיזיים. היא כרוכה בהתגברות על קושי ובעשייה למען מטרה ראויה. נדגיש את המוסריות ואת אהבת הזולת שעומדות בבסיסה של גבורה אמיתית.

9. כהמחשה לנאמר בטקסט ניתן להראות את הסרטון על הלוחם איתי אברהם שנפצע ועל תחושת השליחות והעשייה למען עם ישראל שליוותה אותו בקרב וממשיכה ללוות אותו בחיי היום היום:³

https://www.youtube.com/watch?v=q0D7_Em1twk

גבורה יומימית

10. בדומה לשמש האסוציאציות סביב המילה 'גיבור' נבקש מהתלמידים להעלות אסוציאציות סביב תמונה של אדם שיושב בכיסא גלגלים.

האם המילה "גיבור" עולה כאסוציאציה לתמונה? מדוע?
ואם לא, במחשבה שניה - האם היא יכולה להתאים?

11. נצפה בסרטון <https://youtu.be/2LE-07RSdQA> המתאר את האושר של הפצועים, מחוויית תעופה מיוחדת שמניחה את ההתמודדות היומיומית עם המגבלות בצד, לצד שאיפותיהם וחוויותיהם.

12. נשאל - איך הפצועים הרגישו? מדוע הם כל כך נהנו?

* ניתן לערוך פעילות בה נמחיש במקצת את הקושי בהתמודדות עם פעולות יומיומיות בזמן פגיעה: נבקש מכמה מתנדבים להוציא בעזרת יד אחת בלבד מחברת מהתיק וכלי כתיבה מהקלמר ולכתוב בה את המילים "יום ההוקרה" ללא עזרה ובלי להזיז את היד השניה.
נשאל - איך הרגשתם כשביצעתם את המשימה? מה לדעתכם יכול לעזור לפצועים להתמודד בגבורה עם הקשיים האלה? האם אנחנו יכולים לעזור להם?
נסכם - התגברות יומיומית של אותם פצועים (וגם שלנו להבדיל) על כל מיני קשיים, גם היא גבורה. גבורה שכרוכה במאמץ יומיומי, ברצון נחוש לתפקד באופן מירבי עד כמה שביכולתם.

13. קריאת כתבה עיתונאית ודיון בקבוצות.

כהקדמה, נסביר שהטקסט שאנו עומדים לקרוא לקוח מתוך כתבה עיתונאית ובה ראיון שנערך עם עידן רייכל ועם כמה פצועי צה"ל והקרובים להם שרייכל עומד עמם בקשר ארוך. הכתבה עוסקת בהתמודדות של הפצועים ובתפקידה/חובתה של החברה לסייע, לתמוך ולהעריך. נקרא עם התלמידים את הטקסט הפותח של הראיון ולאחר מכן נחלק את התלמידים לקבוצות וניתן לכל קבוצה כרטיסיה ובה קטע מתוך הכתבה עם שאלות (נספח 3).⁴
לאחר שהקבוצות סיימו, נערוך סבב ובו כל אחת תסכם בקצרה את הנאמר בקטע ותקרא את המשפט שבחרה מתוכו לכיתה.

14. בהמשך למסר שעולה מהכתבה, נבקש מהתלמידים להעלות רעיונות כיצד החברה יכולה לתמוך בפצועים ולכבד אותם וכיצד הם, כתלמידים יכולים לסייע. נערוך רשימה על הלוח. רעיונות לדוגמא: להנגיש מבני ציבור ולהגביר את המודעות לצורך בכך, לתת מקום של כבוד למשחקים הפרא אולימפיים, לספר את הסיפורים האישיים של הפצועים, להתנדב בבית הלוחם וכד'.

מכתבים לפצועים:

15. בסיום הפעילות, הילדים יכתבו גלויות לחיילים הפצועים ולנפגעי פעולות האיבה ובהם יביעו הערכה ועידוד ויספרו מה הם לומדים מדרכם.

4 מקור הכתבה:

תהל בלומנפלד: ידיעות אחרונות, המוסף לחג,

(<https://www.yediot.co.il/articles/0,7340,L-4865293,00.html> 10.10.2016)

נספח 1- יצחק שה

הגבורה אינה פסגה. היא דרך העפלה, דרך שאין בה קפיצות. הגבורה אינה מושג צבאי. כל מקום שאתה מוצא בו הקרבה, גם גבורה תמצא שם. אדם ההולך לערוך תצפיות מטאורולוגיות [על מזג האויר] על אי בודד, באזור של חשכה ושלגים, גיבור הוא ודרכו קשה פי כמה מדרכו של איש היוצא להסתכנות חד פעמית. הרופא העובד במחקר מסוכן ועושה את גופו עצמו שפן-ניסיונות, גיבור הוא. וגיבור הוא גם המתישב החלוץ, גם איש הרוח החי למען רעיונו ומפעל חייו. הגבורה האמיתית מתגלה גם בחולין של יום יום... לא הפחדנות היא היפוכה של הגבורה אלא האנוכיות. האיש האנוכי יכול להיות אמיץ, אך גיבור לא יהיה. אין גבורה בבנדיטיזם [התנהגות פושעת ואלימה], אף לא בנועז ביותר. הגבורה היא קודם כל מידה מוסרית. יכולים יחידים, מעטים אם מעטים ואם רבים, להתאחד לשם מטרות אנוכיות, בלתי מוסריות, והיחידים הללו אפשר שיהיו נטולים כל תחושה של פחד. אבל שכינת הגבורה לא תשרה עליהם בין אם הם חבורת שודדים בשיקגו ובין אם הם שליטים על מדינה פשיסטית בגרמניה. הגבורה שהיא הקרבה, אינה אכזרית ביסודה, היא אינה מתאכזרת. זו הצורה הנעלה ביותר של השירות. ביסודה היא אהבת הזולת. (יצחק שדה, מסביב למדורה, הוצאת הקיבוץ המאוחד, עמודים 51-52. 1989)

- כתבו הגדרה מילונית למילה 'גיבור' על פי הקטע.
- "לא הפחדנות היא היפוכה של הגבורה אלא האנוכיות" - האם אתם מסכימים עם הנאמר?
- חשבו על דוגמאות נוספות לאנשים גיבורים.
- האם לדעתכם יש קשר בין גבורה לבין התגברות? אם כן, מהו?

נספח 2- כתבה

טקסט פותח מתוך הכתבה על עידן רייכל והקשר שלו עם פצועי צה"ל: "מי שהיה בהופעה של עידן רייכל מכיר את הרגע המהפנט הזה, שבו המוזיקה מפנה מקום לשקט. אצבעותיו של רייכל מרפרפות על הקלידים, נוגעות-לא-נוגעות, וצליל קולו משתנה לדיבור חרישי. ברגע הזה, שחוזר על עצמו בכל פעם מחדש, רייכל עוצר את ההופעה ומבקש מהקהל שלו לחשוב רק לרגע על מחלקת השיקום בבית החולים שיבא בתל השומר... זה התחיל ב-2007, כשהזמינו אותי להופיע במחלקת השיקום בתל השומר", משחזר רייכל. "עשינו שם הופעה והכרנו אנשים שהיו בשיקום עשר שנים. כמי שלא חי את זה ביומיום, הייתי פשוט המום. עשר שנים. זה חיים שלמים. זה לא פציעה שאחרי שנה מזדכים עליה. ואז זה היכה בי, ומאז זה תופס אותי כל יום. כל פעם בהופעה, בעצם, בכל מקום שאני רואה התקבצות של הרבה אנשים, אני מסתכל על הקהל וחושב שבזכות האנשים האלה במחלקות השיקום כולם שם, בקהל".

כרטיסיה מס 2:

... סרן איתי ארנליב (31) כמעט איבד את חייו ביום ההוא בשכם לפני תשע שנים, כשמטען חבלה התפוצץ סמוך לכוח שלו. כשנפצע, אמרו הרופאים להוריו שיש לו שלושה עד חמישה אחוזים של סיכוי לחיות. לאחר מכן אמרו להם כי לא יוכל ללכת לעולם. אבל ארנליב החליט לא לוותר לחיים. הוא הותיר בשכם חלקים מגופו, אבל כוח הרצון שלו נשאר איתו לגמרי. ארנליב הצליח להדהים את רופאיו פעם אחר פעם, והיום הוא הולך על שתי רגליו החלופיות, ולמתבונן מהצד קשה לנחש שמדובר בנס רפואי.

"אני יושב פה עכשיו עם דופק 200", אומר ארנליב, "כל השיחה הזו מציפה לי זיכרונות". והזיכרונות שלו לוקחים אותו אל אותו יום בקסבה בשכם. "אחרי הפיצוץ הייתי בהכרה. לא יודעים להסביר את זה, אבל זאת עובדה. ברגע של הפיצוץ כבר איבדתי רגל אחת. הייתה לי פגיעה בבטן, אבל בגלל האדרנלין אתה לא מרגיש את הדברים האלה. מה שעניין אותי באותו רגע זו האחריות על החיילים שלי שנכנסו איתי. ההורים שלי זוכרים את הדפיקה בדלת. ואז חודשיים מטלטלים בין חיים למוות. אומרים לך שהבן שלך במצב קשה ולפעמים הוא יותר קרוב למות מאשר לחיות.

"כשמתעוררים אחרי כזה דבר, אתה שואל הרבה למה. אבל יש לי מזל שזה נגמר ככה. צריך להסתכל על הטוב שברע. דברתי עם עידן על זה ואמרת לי מה הפירוש שלי לשיר 'שאריות של החיים'. אני מזדהה עם מה שאבא של אוהד אומר. אתה מתעורר למציאות חדשה ומבין שזה שאריות של החיים. אנחנו לא יודעים מה יקרה מחר, אז צריך לאסוף את השברים וליהנות ממה שיש לנו".

(מתוך כתבה של תהל בלומנפלד: ידיעות אחרונות, המוסף לחג, 10.10.2016)

- סכמו את הנאמר בקטע בשני משפטים. מה המסר העולה ממנו?
- סמנו משפט שחשוב לדעתכם שכל יתר הכיתה תשמע.
- מה ביכולתנו כיחידים וכחברה לעשות כדי לשפר את המצב?

כרטיסיה מס 1:

איתי ארנליב, נפצע אנושות כקצין בצנחנים בשכם ב-2007. "נפגשנו במקרה, ואיתי שאל אם אני זוכר אותו", מספר רייכל. "אמרת לי: תזכיר לי. והוא סיפר שבאתי לבקר אותו בתל השומר ב-2007. התפתחה בינינו שיחה שנמשכה חצי שעה. בעיקר על מה קורה ביום שאחרי הפציעה. זה כמו היום השמיני של השבעה. מה קורה כשכולם הולכים ומתחילה ההתמודדות האמיתית של החיים. היו כמה דברים בשיחה הזו שהדליקו לי אור אדום. קודם כל, איתי סיפר לי שהוא עומד לייצג את ישראל בטניס במשחקים הפראלימפיים, וחשבתי, למה בעצם רשות השידור לא משרדת את המשחקים האלה? היה ראוי לשרד את המשחקים האלה, ובטח משחק של אחד כמו איתי, שמשקף כל כך הרבה מהחוסן של החברה שלנו. ואז איתי סיפר לי שהוא הלך למועדון בתל-אביב והסלקטור לא הכניס אותו".

הסיפור הזה כבר עורר את חמתו של רייכל. "אמרת לי שהוא היה צריך להגיד למאבטח: אתה פה בזכותי. והוא אמר לי גם את מה ששי סימך טוב, שנפצע בצוק איתן, אמר לי: ששום לוחם לא יגיד את זה. אמרת לי שצניעות זה לא בהכרח דבר טוב. אם יש לך אור מסוים ואתה יכול להאיר אנשים אחרים ואתה לא עושה זאת מצניעות - אין בזה שום דבר נאור. יש לך הזדמנות לתת טיפ למאבטח הזה, או לכל אחד בחברה. אתה יכול לעשות לו שירות טוב. זה לא לעקוף את התור בסופר ולצועק: 'הי, אני נכה צה"ל'. זה לקבל את המובן מאליו מהחברה. (מתוך כתבה של תהל בלומנפלד: ידיעות אחרונות, המוסף לחג, 10.10.2016)

- סכמו את הנאמר בקטע בשני משפטים. מה המסר העולה ממנו?
- סמנו משפט שחשוב לדעתכם שכל יתר הכיתה תשמע.
- מה ביכולתנו כיחידים וכחברה לעשות כדי לשפר את המצב?

כרטיסיה מס 3:

סא"ל שי סימךטוב (38) היה מג"ד 12 בגולני. הוא נפצע אנושות במהלך מבצע לאיתור מנהרה פעילה, כשעל ראשו קרסו בלוקים מבניין סמוד. כמה מהחוליות הצוואריות שלו נשברו, והיום הוא מרותק לכיסא גלגלים. במשך יותר משנה שהה בבית החולים, והיום הוא ממשיך בטיפול השיקום במסגרת אשפוז יום ומגיע לבית החולים כמה פעמים בשבוע.

במסע הארוך הזה, שסופו לא נראה באופק, מלווה אותו באהבה אידיק דניאלה, אשתו. מבחינתה, הפציעה שינתה דברים פיזיים, אבל שי שלה הוא עדיין "סימנטוב", כפי שכינתה אותו מאז ומעולם, המפקד הנערץ ששילם מחיר כבד. "אני תמיד אומרת לסימנטוב שאני חוגגת את ה-24 ביולי. מבחינתי הוא טוב ומדהים, ואני אומרת כל יום תודה כשאני רואה אותו. כשהודיעו לי עליו, אמרו לי שהוא לא יעבור את הלילה. אחר כך אמרו לי שלא ברור מה יהיה ההמשך".

הקשר ביניהם לבין רייכל נוצר במחלקת השיקום בתל השומר, והיום הם מתחזקים חברות אמת שנשענת על לא מעט תפיסות עולם דומות. גם סימךטוב וגם רייכל, למשל, כועסים על כך שמבצע אנטבה מזוהה רק עם החלל שנפל במהלכו, יוני נתניהו ז"ל. "ומה עם סורין הרשקו, שנפצע קשה במבצע הזה ואותו לא מזכירים?" תוהה רייכל, וסימךטוב ממשיך: "מאוד חרה לי, גם לפני הפציעה, שאנטבה זה רק נתניהו ולא הרשקו, אבל הבנתי שזה טבע הדברים".

רייכל: "יש פה עניין של חינוך, לא של טבע. גם ילד לא יודע כמה זה 2+2 מהטבע שלו. אם לא ילמדו אותו, הוא לא יידע".

(מתוך כתבה של תהל בלומנפלד: ידיעות אחרונות, המוסף לחג, 10.10.2016)

- **סכמו את הנאמר בקטע בשני משפטים. מה המסר העולה ממנו?**
- **סמנו משפט שחשוב לדעתכם שכל יתר הכיתה תשמע.**
- **מה ביכולתנו כיחידים וכחברה לעשות כדי לשפר את המצב?**

כרטיסיה מס 4:

סא"ל שי סימךטוב (38) היה מג"ד 12 בגולני. נפצע אנושות במהלך מבצע לאיתור מנהרה פעילה, כשעל ראשו קרסו בלוקים מבניין סמוד. כמה מהחוליות הצוואריות שלו נשברו, והיום הוא מרותק לכיסא גלגלים. איתי ארנליב, נפצע אנושות לקצין בצנחנים בשם ב-2007.

רייכל [בהמשך לטענתו שיש ללמד את הילדים על חלקם החשוב של הפצועים בקרבות]: "יש פה עניין של חינוך, לא של טבע. גם ילד לא יודע כמה זה 2+2 מהטבע שלו. אם לא ילמדו אותו, הוא לא יידע".

סימךטוב: "ללמד זה להיות מוצג כגיבור, ואני לא אוהב את זה".

ארנליב: "גם לי קשה עם המילה גיבור. צריך איזה איזון בין להישאר אנונימי מצד אחד לבין לתת השראה לאנשים, בין האנונימיות לשליחות. לתת כוח לאנשים זו זכות גדולה".

רייכל: "בגלל זה זו שערורייה שלא שידרו את המשחקים הפראלימפיים היכולת למצוא את הכוחות לחזק פצועים אחרים זו יכולת מופלאה. יש לי שיחות עם סימךטוב. שיחות שיצאנו מהן מחוזקים. ומה שאיתי עושה כספורטאי זה מלא השראה. האנשים פה, במפגש הזה שלנו [הראיון], לא נמצאים פה בשביל עצמם. כל אחד פה יכול לעשות שירות טוב להרבה משפחות שאין להן כוח לצאת מהמיטה. ויש המון משפחות במצב הזה. פשוט המון".

דניאלה [אשתו של שי]: "יש תמיד דיבר על זה שבארה"ב נותנים כבוד לפצועי וייטנאם".

רייכל: "אתם יודעים למשל שבבורדונוג בטיסות הם עולים ראשונים?" דניאלה: "ואני נאבקות שיפתחו לי את הדלת בקניון כשאני מגיעה עם שי. יש הרבה מה לשפר ביחס של החברה".

עדיאל: "החברה, בכלל, צריכה לדעת לקבל את השונה פה בארץ. כל נכה הוא אדם שעבר הרבה בחיים שלו וצריך להעריך את זה. נכה 100 אחוז אפילו לא מקבל שחר מינימום. צריך להעלות את זה למודעות ולשיח, וכל הכבוד לעידן שמרים את הכפפה".

(מתוך כתבה של תהל בלומנפלד: ידיעות אחרונות, המוסף לחג, 10.10.2016)

- **סכמו את הנאמר בקטע בשני משפטים. מה המסר העולה ממנו?**
- **סמנו משפט שחשוב לדעתכם שכל יתר הכיתה תשמע.**
- **מה ביכולתנו כיחידים וכחברה לעשות כדי לשפר את המצב?**

כרטיסיה מס 6:

אודה בדישי, במבצע צוק איתן הוא היה לוחם בסירת אגוז ונפצע בקרב הקשה בסג'ר שבו נהרגו 13 לוחמי גולני. במהלך ההתקדמות של הכוח של בדישי נורתה לעברו פצצת מרגמה. כמה רסיסים חדרו מבעד לקסדה שחבש ופגעו בראשו... היום, אחרי תהליך שיקום ארוך ותובעני, אודה עומד על רגליו ולמד לעשות הכל מחדש - לאכול, לעמוד, לקרוא. דבר אחד הוא עדיין לא מצליח לעשות: לדבר או לבטא את עצמו בכתבה. אביו, שמעון, מדבר בשבילו את מילותיו, ואודה מהנהן בהסכמה, מאשר את הדברים אודה מחייך גם עכשיו למשמע דבריו של אביו. יותר משנתיים עברו מאז חדרו רסיסי פצצת המרגמה את הקסדה שלו, והוא מסוגל להגות מילים בודדות. כשרייכל תופס את מקומו הטבעי מאחורי הפסנתר ושר לפצועים את "שאריות של החיים", בדישי ממלמל בשפתיו את המילים. נסתרות הן דרכי המוח. "הפגיעה גרמה לכך שאוהד איבד את היכולת לשלוף את המילים בשיחה, או בכתבה", אביו מסביר. "זו לא רק בעיה טכנית של דיבור. אין אפשרות לשלוף מילים בכלל, אבל אפשר באמצעות שירה להשתמש במילים שבדיבור רגיל אי אפשר. שמעתי אותו מוציא מילים. הייתי בשוק".

רייכל: "זה אזור שונה במוח?"

בדישי הבן מחווה עם היד לחשובת "כן..."

בדישי: "אחד התסכולים שיש לפצועים, מעבר לחזרה לחיים וההשקעה בשיקום, ובלאסוף את עצמך ואת החלומות שרקמת לפני הצבא, זה להתמודד עם זה שהחברה מפנה עורף. יש תחושה שהחיטה צומחת שוב והחיים ממשיכים והחברה עשו את שלהם. נכה שמוג'ע למבנה לא מונגש - זו סטירת לחי. וכך גם נכה עם תו חניה שצריך לעשות סיבובים כדי למצוא חניה..."

בדישי: "זה אינספור מקרים. מי שחי את הפגיעה - חי את זה יומיום. הוא רוצה שהדברים יהיו מונגשים ושיפתחו לו את הדלת. מה שעידן [רייכל] עושה זה דבר מבורך ברמה שקשה לי להגיד. להחזיר למודעות נושא קשה. קשה להם [לפצועים] לתבוע את מה שמוגיע להם, כי חלקם רוצים להזדכות על הפגיעה ולחזור לחיים רגילים. הם לא רוצים לנפנף בפגיעה כדי לא להתפס כמסכנים. גם הכתבה הזו וגם מה שעידן עושה בהופעות זה דבר חובה. כמו שחובה עלינו לספר את יציאת מצרים, חובה עלינו לספר את סיפור פציעתם של החברה האלה. חשוב שהחברה תדע להכיר להם תודה, וחשוב שמקבלי ההחלטות יפגשו כל יום עם המחיר".

(מתוך כתבה של תהל בלומנפלד: ידיעות אחרונות, המוסף לחג, 10.10.2016)

- סכמו את הנאמר בקטע בשני משפטים. מה המסר העולה ממנו?
- סמנו משפט שחשוב לדעתכם שכל יתר הכיתה תשמע.
- מה ביכולתנו כיחידים וכחברה לעשות כדי לשפר את המצב?

כרטיסיה מס 5:

החיים של סמ"ר עדיאל לוי (23) מתחלקים ללפני ה-28 ביולי 2014 ולאחרי. באותו יום נפל עמוד חשמל על D9 במרכז הרצועה. הנפילה גרמה לדליקה בתוך הכלי הכבד, ולוי חייל בהנדסה קרבית. מצא את עצמו לכוד באש. הוא התגלגל על האדמה, ניסה לכבות את עצמו, אבל הלהבות היו חזקות ממנו. לוי, ש-60 אחוז מגופו כוסו בכוויות, הורדם והונשם במשך שבועיים, כשהוא במצב אנוש בין חיים למוות. אחרי שהתעורר, החל לוי במה שהוא מכנה "מלחמת השיקום". עד היום עבר עשרה ניתוחים, ולפניו עוד כמה ניתוחים מתוכננים. פעמיים שלוש בשבוע הוא עובר טיפולים, בהם ריפוי בעיסוק, פיזיותרפיה וטיפול פסיכולוגי. "כנראה תמיד אצטרך לתחזק את זה", הוא אומר בצער. "תמיד יהיו ניתוחים, תמיד יהיו טיפולים ניסיוניים. חיים בין טיפול לטיפול. יש לי עוד דרך ארוכה, אבל מתרגלים להכל".

רייכל: "מעניין אותי מה עדיאל מרגיש בשנתיים האלה שטעון שיפור מצד הממסד".

לוי: "אני קם כל בוקר עם זה. צריך להתנהג לכל נכה כאל אדם שמתמודד עם יותר מאשר שמתמודד אדם רגיל. אבל אני לא כועס".

רייכל: "היו לך תקופות שכעסת?"

לוי: "לא. בבית החולים קיבלנו תמיכה מטורפת וראינו את עם ישראל האמיתי. אנשים עשו דברים מהלב. גם עכשיו אני מתחיל ללמוד בבית החולים, וכשהדיקן שמע שאני מצוע מלחמה הוא אמר שאני יכול לפנות אליו בכל דבר למייל האישי".

רייכל: "יפה, ככה צריך, כי הוא מבין שכל התלמידים שלו לומדים שם בזכות אנשים כמוך. כל בוקר שהם לומדים שם זה בזכותך. אתה מרגיש איזה חוסר ביטחון בגלל הצלקות?"

לוי: "אני מרגיש שונה, אבל מבין שזה בגלל שעשרים שנה הייתי ככה, ורק שנתיים אני ככה. יש לי זמן להתרגל".

(מתוך כתבה של תהל בלומנפלד: ידיעות אחרונות, המוסף לחג, 10.10.2016)

- סכמו את הנאמר בקטע בשני משפטים. מה המסר העולה ממנו?
- סמנו משפט שחשוב לדעתכם שכל יתר הכיתה תשמע.
- מה ביכולתנו כיחידים וכחברה לעשות כדי לשפר את המצב?